

PHARMARYTHM

2018-19

“Social Transformation through
Dynamic Education”

Dr. Patangrao Kadam

1944-2018

**Bharati Vidyapeeth
College of Pharmacy Kolhapur**

Bharati Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur

About Institute

Bharati Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur established in 1996, has been accorded status of lead college by Shivaji University, Kolhapur and conducts Bachelor of Pharmacy and Master of Pharmacy in Pharmaceutical Chemistry, Pharmaceutics and Quality Assurance. The college is a recognized Ph. D research center of Shivaji University, Kolhapur and Bharati Vidyapeeth Deemed University, Pune.

Highlights

- Ranked 5th in Maharashtra & 25th in India (2016) by NIRF, MHRD, Govt. of India.
- Ranked 8th in Maharashtra & 36th in India (2017) by NIRF, MHRD, Govt. of India.
- Rank Band 51-75 in India (2018) by NIRF, MHRD, Govt. of India.
- Lead Pharmacy College of Shivaji University, Kolhapur since 2005 till date.
- Five faculties awarded Adarsha Shikshak Puraskar by Shivaji University, Kolhapur.
- Team of student caring, dedicated, dynamic and highly qualified faculty.
- Approved research center for PG and Ph.D. in pharmacy.
- Excellent academic, research, extra curricular and Social track record.
- Special guidance cell for GPAT, GRE, TOFEL, IELTS, MPSC & UPSC exam.
- Interactive training and placement cell with 100% student placements.
- Modern computer laboratory with LAN and 24 hours internet facilities.
- Registered College Alumini promoting professional objectives of student.
- Ragging free campus under CCTV surveillance and 24 hour security service.



**BHARATI VIDYAPEETH COLLEGE OF PHARMACY,
KOLHAPUR**

VISION

Evolve as an Aspirational Learning Institute for Grooming
Youth to be Competent and Society Caring Pharmacy
Professionals

MISSION

To provide,

- Student centric Quality Education for Pharmaceutical sciences and Societal Healthcare
- Learning environment to encourage development of technical and interpersonal skills, independent thinking and research excellence
- Updates and upgrades with changing needs of students and other stake holders

PEOs

- Provide fundamental knowledge of Pharmaceutical Sciences and groom abilities for its applications
- Use modern tools and techniques to model and demonstrate pharmaceutical concepts for industrial applications and healthcare
- Enhance ability to identify and analyze problems and reach a conclusion using rational scientific methods wherever necessary
- Imbibe ability to work independently and in a team in multi-disciplinary settings of Pharma industry, hospitals, academia and research
- Inculcate ethical practices, environmental concerns, ability to communicate effectively and be independent life-long learners in quest for satisfaction

Contents

- Disclaimer
- Our Inspirations
- Marathi Section
- Hindi Section
- Sanskrit Section
- English Section
- Art Gallery
- Photo Gallery
- Memories
- Co & Extra Curricular Activities
- Departmental Profiles
- B.V.C.P.K. News at A Glance

Disclaimer

The information contained in this Pharma Rhythm 2016-2017, is compiled with utmost care. The views expressed in the articles contained in this annual college magazine are author's own. All possible efforts have been made to keep the material free from errors. However, Bharati Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur make no representation or warranty, expressed or implied, as to the originality, accuracy or completeness of any such information. The institute shall not be liable for any action arising out of allegations of infringement of copyright of material used by any contributor.

Our Inspirations



Hon'ble Dr. Patangrao Kadam
Founder, Bharati Vidyapeeth, Pune.
Chancellor, Bharati Vidyapeeth
University, Pune.



Dr. Shivajirao Kadam
Vice Chancellor
Bharati Vidyapeeth
University, Pune



Dr. Vishwajeet Kadam
Secretary,
Bharati Vidyapeeth,
Pune



Dr. H. M. Kadam
Regional Director,
Bharati Vidyapeeth,
Pune



Dr. Vishwajeet Kadam
Secretary,
Bharati vidyapeeth, Pune

I am glad to know that Bharati Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur is bringing out an issue of annual magazine “PharmaRhythm 2018”. While the institute is a symbol of excellence in the University, I hope the magazine will capture all the talents, achievements and accolades and also gives a voice to the talented students in the profession of Pharmacy. I applaud the Principal, staff and students for the ranking of institute in NIRF 2018.

I extend my wishes for the successful publication of PharmaRhythm 2018.



Dr. H. M. Kadam
Regional Director,
Bharati Vidyapeeth, Pune

I am delighted to know that Bharati Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur is bringing out college magazine "Pharma Rhythm" for academic year 2017-18. It is a nice platform for both the faculty and the students to exhibit their talents. Such value additions are very much essential for the young pharmacists, who the college produces, to demonstrate their ideas for a developed India. This magazine brings out the notable achievements of the college. I am sure that through these pages readers will get a bird's eye view of college and its wonders. I sincerely appreciate and congratulate the Principal Dr. H. N. More, editorial team and students of the college for their unrelenting efforts in compiling this magazine. I would also like to congratulate college for its ranking in NIRF 2018. I wish you all the best for achieving greater success and scaling newer heights in your education and career ahead.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'H. M. Kadam', written in a cursive style.

Dr. H. M. Kadam
Regional Director,
Bharati Vidyapeeth, Pune



Dr. B. suresh

President

Pharmacy council of India



PHARMACY COUNCIL OF INDIA

(Constituted under the Pharmacy Act 1948)

Prof. B. Suresh M.Pharm., Ph.D., D.Sc.
President

Combined Councils' Building
Kotla Road, Alwan-E- Ghalib Marg
P.B. No. 7020, New Delhi-110 002
Phone: 011 23239184, 23231348. Fax: 011 23239184

Vice-Chancellor, JSS University
Sri Shivarathreeshwara Nagar, Mysuru-570 015
Phone: 0821 2548391 Fax: 0821 2548394
sureshbhoiraj@gmail.com
sureshjssuni@hotmail.com
www.jssuni.edu.in

April 03, 2019

MESSAGE

I am delighted to write this message for the "PHARMARHYTHM 2018-2019" Annual Magazine being published by Bharti Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur.

On this occasion, I congratulate the Principal, Faculty, staff and students for bringing out "Pharma Rhythm 2018-2019" and convey my good wishes and hope that this issue would be meaningful, enjoyable and memorable.

With best wishes,

(Dr. B Suresh)
President



Dr. Devanand Shinde
Vice Chancellor,
Shivaji University, Kolhapur

प्रा. (डॉ.) देवानंद बी. शिंदे
एम.एस्सी., पीएच.डी.

कुलगुरु

Prof. (Dr.) Devanand B. Shinde
M.Sc., Ph.D.
Vice-Chancellor



शिवाजी विद्यापीठ,
विद्यानगर, कोल्हापूर - ४१६ ००४.
SHIVAJI UNIVERSITY,
Vidyanagar, Kolhapur - 416 004.

दूरध्वनी : कार्यालय - (०२३१) २६०९०६०
निवास - (०२३१) २६०९०५३
फॅक्स : ००९१-२३१-२६९१५३३
Tel : Office - (0231) 2609060
Resl. - (0231) 2609053
Fax : 0091-231-2691533
E-mail : vcoffice@unishivaji.ac.in
Web : www.unishivaji.ac.in

MESSAGE

I have great pleasure in conveying my best wishes to the Bharati Vidyapeeth College of Pharmacy, Kolhapur for releasing the digital annual magazine "PHARMARHYTHM" which brings the students and teachers on a common platform to share and display their ideas and creative talents.

I wish all the students and especially editorial team of the magazine, who have involved in bringing out the magazine for their greater success and career ahead.

28 MAR 2019


(Devanand Shinde)
Vice-Chancellor



Dr. H. N. More
Principal,
Bharati Vidyapeeth College
of Pharmacy, Kolhapur

A good heart has stopped beating, a good soul ascended to heaven. We part with our beloved founder Hon. Dr. Patangraoji Kadam in pain. We Bharati family are deeply saddened on the unfortunate demise of our founder and inspiration Hon. Dr. Patangraoji Kadam and would like to extend our heartfelt condolences. His contributions are countless in bringing the education system to the level where we are today.

Under the new generation leadership of Dr. Vishwajeet Kadam, we are now trying to succeed his legacy in their pursuit of playing a bigger role in the developing India. I hope that the seeds he planted and nurtured will continue to grow.

I am pleased to announce the release of PharmaRhythm-2018. For the faculty and staff of a college, graduation remains the highlight of the academic year. The fruits of their instructional and mentoring labors over the past four years are harvested in the form of pride and accomplishment in seeing their students realize the dream of a college degree. The magazine will be a memory for students to show their skills and talents in academic, curricular and extracurricular activities.

I give my best wishes to the editorial team for the successful release of the PharmaRhythm-2018.



Dr. M. S. Bhatia
Vice-Principal,
Bharati Vidyapeeth College of
Pharmacy, Kolhapur

Though we are deeply saddened by the demise of our honorable founder Dr. Patangraoji Kadam I take this opportunity to pay tribute to him by dedicating our efforts not only for publication of PharmaRhythm-2018 but also to make his mantra of ‘Social transformation through Dynamic Education’ immortal with added vigor.

In PharmaRhythm-2018, I am sure that team BVCPK must not have left any stone unturned to bring to light the stunning diversity of our campus, academia, professionalism, research and last but not the least ‘matters of the heart, hobbies and recreation’ expressed by our dynamic team of staff and students through their literary and art skills.

I congratulate Editorial Team of “PharmaRhythm” for their collective, fruitful efforts



Mr. D.V.Mahuli
Asst.Prof. Dept. of Pharmacology
Bharati Vidyapeeth College of
Pharmacy, Kolhapur

Editorial

“Success is not final; failure is not fatal: It is the courage to continue that counts. Put your heart, mind, and soul into even your smallest acts.”

I feel great pleasure to present this issue of our annual college magazine Pharmarhythm-2018. Each issue of our college magazine is a milestone that marks our growth, unfolds our imaginations, and gives life to our thoughts and aspirations. It unleashes a wide spectrum of creative skills ranging from writing to editing and even in designing the magazine. Pharmarhythm-2018 is a perfect blend of creative thinking, art, knowledge and wisdom which vibrates in the inner soul of all contributors. It is natural to find in this ambience, the intensive use of a variety of thinking activities, strategies and group dynamics to make this issue interesting and thought provoking.

First and fore most let me thank our Secretary, Dr. Vishwajeet Kadam and our regional director Dr. H. M. Kadam who are always with us, to provide a wonderful platform to nourish talents. I extend my sincere thanks to our Principal, Dr. H. N. More who is always in the forefront to encourage and inspire to execute wonderful ideas. The support of all students cannot be forgotten and I thank each one for deputing the right efforts. I thank all students and faculty coordinators for their overwhelming support. It would be totally unfair if I am not mentioning the effort of editorial team who dreamt together to bring out Pharmarhythm-2018. I congratulate the entire editorial team for their effort in bringing out this magazine in a very innovative way. On this occasion, I seize the moment to congratulate all graduating students. I am confident that they are going to lead their life extraordinary.

EDITORIAL BOARD



MR. D.V. MAHULI, CHIEF EDITOR
MR.D.T.GAIKWAD , EDITOR
MR.D.P.MALI, EDITOR

STUDENT EDITOR

MR. VAIBHAV KHADE
MISS.JIDNYASA PANTWALAWALKAR
MR. APURV GADGIL
MISS. SUPRIYA SWAMI
MR. OMKAR PATIL
MISS. AISHWARYA PATIL
MISS. AISHWARYA PATIL

मराठी विभाग

“प्रतिपच्चंद्रलेखेव वर्धिष्णुर्विश्ववंदिता
शाहसुनोः शिवस्यैषा मुद्रा भद्राय
राजते।”



आईचा निरोप

निघालीस आज तिकडच्या घरी,
जीवनाचा सुखद प्रवासाचे पहिले पाऊल,
मग डोळ्यांत अश्रू का?
अगं सगळेच या वाटेने जातात
पहिला मायापाश तोडणे कठीण
माहेरची नाती रक्ताची असतात
सासरची नाती रक्त आटवून जोडायची असतात
अशी जोडायची की जुळनी दिसता कामा नये
आतपर्यंत तुझे लाड पुरवले गेले
आता तुला पुरवयचे आहे थोर सासू सासरे लाडक्या
ननन्दा
छोटे बाळगोपाल आणि लाडका पति
एकाचे हट्ट पुरवताना दुसऱ्याला दुखवायच नाही
हा तोल सांभाळणे म्हणजे संसार
आता प्रत्येक जण परीक्षक नसतील तर ते निरीक्षक
असतील
या परिक्षेत तू पास होणार ते आईवडिलांना लागणार
या जगावेगळ्या परीक्षेच नाव संसार
सांसारात हार जीत पचवायचे सामर्थ्य हवे
ते तुला पुर्वजांच्या पुण्याई आईवडिलांचे आशिर्वाद व
हितचिंतकांचा शुभेच्छा यातून मिळेल
त्याच बळावर आता पुढचा प्रवास सुरू करायचा आहे
जीवनसाथी तुझाबरोबर आहेच.
धरलेला हात खंबीर आहे
आत्मविश्वासाने पुढे चालत जाणारा आहे
शिक्षण, संस्कार देतात जिवनाला आधार
त्याच आधारावर तू संसाराचे स्वप्न कर साकार...

मोहिनी भोपळे

आज क्षणभर

का कुणास ठाऊक ?
आज क्षणभर थांबवास वाटतं.
हरवलं मन,
पुन्हा शोधावस वाटतं.
अशांत हे मन,
शांत कारावस वाटतं.
होऊन अपेक्षाशून्य,
चिंतामुक्त व्हावस वाटतं.
थांबवून धडपड सारी,
आज स्तब्ध व्हावस वाटतं.
आज जन्म आणि मृत्यू
अंतर विसरावस वाटतं.
का कुणास ठाऊक?
थोडस प्रेम,
आज स्वतःवर करावसं वाटतं.

-गणेश राखोंडे

T.Y.B.Pharm

आयुष्य

आयुष्यभर सोबत असून,
जवळ कधी बसत नाही .
एकाच घरात राहून आम्ही ,
एकमेकास दिसत नाही.
हरवला तो आपसातला ,
जिव्हाळाचा संवाद .
एकमेकास दोव देऊन
नित्य चाले वादविवाद.

धाव धाव धावतो आहे,
दिशा मात्र कळत नाही.
हृदयाचे पाऊल कधी,
हृदयाकडे वळत नाही.
इतकं जगून झालं पण,
जगायला वेळ नाही.
जगतो आहोत कशासाठी,
काहीच कसला मेळ नाही.
क्षण एक येईल असा,
घेऊन जाईल हा श्वास .
अर्ध्यावरच थांबलेला,
असेल जीवनाचा प्रवास.
अजूनही वेळ आहे,
थोडं तरी जागून घ्या.
सुंदर अशा जगण्याला,
डोळे भरून बघून घ्या,

- आदिनाथ मच्छिन्द्र तांदळे T.Y. B Pharm

कुणच्या इतक्याही जवळ जाऊ नये

की आपल्याला त्याची सवय व्हावी
तडकले हृदय जर कधी
जोडताना असह्य वेदना व्हावी

डायरीत कुणाचे नाव इतकेही येऊ नये
की पानांना ते नाव जड व्हावे

एक दिवस अचानक त्या पानाचे
डायरीत येणे बंद व्हावे

स्वप्नात कुणाला असेही बघू नये
की अधाराला त्याचे हात असावे
तुटलेच जर स्वप्न अचानक
हातात आपल्या कहीच नसावे
कुणाला इतकाही वेळ देऊ नये
की आपल्या क्षणाक्षणावर
त्याचा अधिकार व्हावा

कुणाची इतकीही ओढ नसावी
की पदोपदी आपण त्याची वाट बघावी
आणि त्याची वाट बघता बघता
आपलीच वाट दिशाहीन व्हावी

कुणाचे इतकेही ऐकू नये
की कानात त्याचाच शब्दांचा
घुमजाव व्हावा

कुणाची अशीही सोबत असू नये
की प्रत्येक स्पंदनात ती जाणवावी
ती साय गमावण्याचा केवळ भीतिने
डोळ्यात खळकन अश्रू जमावेत
कुणाला इतकेही आपले म्हणू

जीवन एक प्रवास

आपल्या अयुष्यात प्रत्येक प्रसंग आपल्याला काहीना काही शिकवत असतो. जीवनात प्रत्येक गोष्टी एकमेकांना पूरक असतात. जस की प्रगती-अधोगती, सुख-दुःख; निसर्गाचा नियमच आहे तो. जसा दिवस मावळल्यावर रात्र होते पण पुन्हा पुढचा दिवशी सूर्याच्या तेजस्वी किरणांनी नवा दिवस उजाडतो, तसेच आपल्या आयुष्याचेही घडत असते. सुख दुःखाचा खेळ सतत सुरु असतो. पण मग दुःख कोसळल्याने जगण थांबत नाही ना! आपल्या सगळ्यांना चित्रपट पाहायला खूप आवडतो. त्यामधे असलेल्या खलनायकमूळेच नायकाचे महत्व कळते, त्याचा चांगुलपणा कळतो.

मग नेमकं जगणं म्हणजे काय? अयुष्यात आलेल्या प्रत्येक अडचणीला धाडसाने समोर जाणं म्हणजे जगणं...!!

कितीही मोठ्या संकटात कुटुंबला धीर देणं म्हणजे जगणं....!! एखाद्या व्यक्तीच अस्तित्व संपल्यानंतर त्या व्यक्तीची जागा घेऊन जबाबदारी घेणं म्हणजे खरं जगणं. आपण शिक्षण घेतो, सुशिक्षित होतो. नोकरी करून पैसाही कमवतो पण खरं जगायचं कसं हे आपलं आपल्यालाच शिकावं लागतं.

जगणं हे केवळ फेसबूक किंवा इंस्टाग्रामवर पोस्ट होत असलेल्या एखाद्या इमेज किंवा वीडियो सारखं सोपं नसतं. लाईक मिळवण हे जगण्याचं उद्दिष्ट मुळीच नसावं. सोशल मीडियाचे फायदे खूप आहेत पण आपण त्यामुळे रियल जगणच विसरत चाललो आहोत. जरा स्वतःमधे डोकावून बघा. तुम्ही कोण आहात हे स्वताला विचारा. तुमचामधील चांगले-वाईट गूण ओळखा. तुमचामध्ये एखादी कला असेल तर ती जोपासा. तुम्ही कोणत्या गोष्टींमध्ये चांगले आहात ते जाणून घ्या. तुमचे ध्येय काय आहे हे स्वताला विचारा.

प्रत्येक व्यक्तिमधे काहीना कही गोष्ट नक्कीच असते. कोणाला लेखन करता येत; कोण कविता करतं; कोण उत्कृष्ट गायन करतं तर कोणी एखादं वाद्यं वाजवत. तुमचा प्रोफेशनमध्ये पण 100% द्या आणि तुमचे छंदही जोपासा. कारण तुमचे छंद तुमचा दिवसभरचा थकवा घालवतील आणि नवीन उर्जा देतील.

एखाद्या अपयशाने जिवन संपत नाही.अपयश ही यशाची पायरी असते आणि प्रत्येक प्रसंग काहीनाकाही शिकवण देत असतो.जिवन एक सुंदर प्रवास आहे. प्राणायाम करा, ध्यान करा आणि निरोगी राहा आणि आसपासच्या लोकांनाही निरोगी ठेवा आणि कोणत्याही प्रसंगाला हसत सामोरे जा मग कोणतीही समस्या.....समस्या रहाणार नाही.

या प्रवासाचा एका उत्साही आणि निडर प्रवाश्यासारखा आस्वाद घ्या.

अनघा चोपडे

1st year m pharm

Chemistry department

जीवन त्यांना कळले हो

“जीवन त्यांना कळले हो,
मीपण ज्यांचे पक्क कलापरी,
सहजपणाने गळले हो....”

बा. भ. बोरकरांची ही कविता. प्रतिभावंताच्या प्रत्येक शब्दात सुरात प्रतिभा जाणवते. ‘ पक्क कळापरी’ म्हणताना मुळात प्रगल्भ होत जाण्याचा किती नेमका उल्लेख आला आहे. मीपण...अहंकार गळून जायला हवा, कोणीतरी ठेचून जायला नको. आणि सर्वात महत्वाचा शब्द म्हणजे ‘सहजपणाने’!

जगण्यामधील म्हटलं तर सर्वात सोपी आणि अडीच - तीन वर्षांच्या लहानग्यांच्या चेहऱ्यावरचं हसू जितकं सहज आई निहैतूक असतं तसा, सहजपणा!

‘बाप रखुमादेविवरु सहज नीटू झाला
हृदयी नटावला ब्रम्हकारे..’

इतकं सहज असेल जगणं ...स्वाभाविक असेल, तरच मग ‘विश्वाचे आर्त माझ्या मनी प्रकाशले’ असं म्हणता येत.

कवींच्या, संगीतकारांच्या, गायकांच्या अविष्करात हा ‘सहजपणा’ आला की मग सिद्ध करायची धडपड राहत नाही. एकदा बोलता बोलता यशवंत देव सर

म्हणाले होते की, ठिपके काढून रांगोळी काढणारी काही कलाकार मंडळी असतात ..आणि काहीजण रांगोळी आणि रंग इतके 'सहज' फेकून पुढं जातात आणि मागे पहावं तर तिथं सुंदर चित्र उमटलेलं असतं. त्याची चर्चा करावी ती इतरांनी, पण तो कलाकार तेव्हा पुढच्या गावात पोहोचलेला असतो. याला म्हणायचं 'सहजपणा'!

लतादीदींचं गाणं, सचिनची बॅटिंग, नसरुद्दीन शाह यांचा अभिनय, पु.लं.चा विनोद हा तो 'सहजपणा'! अपार कष्ट आणि आणि खोल अभ्यासानंतरही हा येतो, किंवा तो असतोच काहीजणांमध्ये जणू कुमार जीन्स गाणं किंवा दीनानाथांची एखादी स्वराकृती!

आज या सहजपणा ची आठवण आली आली तरी या प्रतिभावंत मुळे दहा-दहा जणांची टीम बसवून मालिकेला, चित्रपटाला शीर्षक शोधत बसणार यांचा आजचा काळ! पण थोडं शांतपणे याकडे बघितलं तर सुभाषित म्हणी, सुंदर उदगार, हे सगळं सहज बोलता-बोलता आलोय अर्थात इतक्यात प्रतिभावंतांकडून!

केवळ मराठी कविता गीता मधल्या अशा ओळी आठवायच्या म्हटल्या तरी त्यांचं एक वेगळं पुस्तक होऊ शकेल. 'दोन घडीचा डाव याला जीवन ऐसे नाव' पासून सुरु होणाऱ्या या ओळी.. ज्यांत एका अखंड ग्रंथाच तत्वज्ञान सामावलंय. गदिमांच्या अशा ओळींना तर अभ्यासक्रमात स्थान द्यायला हवं असं मला मनापासून वाटतं.. 'लळा, जिवाळा शब्दच खोटे जग हे बंदी शाळा', 'एका धागा सुखाचा शंभर धागे दुःखाचे' प्रत्येक ओळीत एका कथा, एक विचार आणि चिरंतन तत्वज्ञान. काहीतरी खूप मोठे लिहायचं असा अभिनिवेश न ठेवताच 'मोठं काहीतरी लिहिलं जातं' याचा हा वस्तुपाठ.

अचाट पैसा अपार जमिनीवर सत्ता या सगळ्यापेक्षा मला हात जोडावे ते वाटतात ते अशा आयुष्य सहज साध्य होणाऱ्या विभूतींपुढे.

सुंदर गाणं कुठला?... एखाद बाळं त्याच्या त्याच्या नादात एकटच हसत ते....

सुंदर लिखाण कुठल?... जे सहज उद्गारातून प्रसवत ते..

आणि सुंदर आयुष्य? जे सहजपणाने जगल जातं आणि योग्य वेळी संपत ते ..!

- ऐश्वर्या बाबसो पाटील
F.Y. b pharm

थोडं जगलं पाहिजे....!!

आयुष्याचा अल्बममध्ये
आठवणींचे फोटो असतात,
आणखी एक काँपी काढायला
निगेटिव्हज मात्र शिल्लक नसतात
गरज तर रोजचाच आहे
आळसाने झोपले पाहिजे
गोडसर चहाचा घोट घेत
Tom n Jerry पाहिले पाहिजे!
आरश्या समोर स्वतः ला
सुंदर म्हणता आले पाहिजे
भसाडा का असेना
आपल्याच सुरात रमले पाहिजे
संध्याकाळी मंदिरासोबत
बागेत सुद्धा फिरले पाहिजे
"फुलपाखराच्या" सौंदर्याला
कधीतरी भुललं पाहिजे
रात्री झोपताना मात्र
दोन मिनिटं आपल्या आई बाबांना द्या
एवढ्या सुंदर आयुष्यासाठी
नुस्त Thanks तरी बोलले पाहिजे.

Nikhil Suryawanshi
(M Pharm 1st Year)

निरागस

इंद्रधनुचे सात रंग घेऊनी

आयुष्य रंगवायच होत मला

खळखळणारया पाण्याचा पाण्याचा प्रवाहासारखं

पुढे जायचं होत मला.

आयुष्यातल्या प्रत्येक सुख दुःखाशी
झगडायचं होत मला
माझ्या स्वप्रांचा दुनियेत
फिरायच होत मला.
वारयाबरोबर स्पर्धा करुन
क्षितिज गाठायच होत मला
चिखलतल्या कमळाप्रमाणे
फुलत रहायचं होत मला
पण आयुष्यातल्या सप्तरंगी आठवणी
उराशी बाळगून राहिले मी
चुकलेल्या रस्त्यातील एक वाटसरू होऊन गेले मी
संकटांनी घेरलेल्या आयुष्याला कंटाळून गेले मी
मनातल्या इच्छा-आकांक्षावर
पाणी सोडले मी
एका अपुरे या स्वप्रांचा
दुनियेत उभी मी
आठवणीचा मोहमायेत
काहीतरी चुकवल मी
काहीतरी माझं सोडून पुढं जाते मी
सुखदुःखाच्या घड्या उलगाडत जाणार मी
संघर्षाचा सामना करुन स्वप्रांचा महाल बनवणार मी

मोहिनी भोपळे

1st year m pharm

Chemistry department

फॉस्टर मदर

अमेरिकेत सुरु असलेली 'फॉस्टर मदर' ही संकल्पना आता हळूहळू भारतातही मूळ धरू लागली आहे. अनाथाश्रमातील मुल काही काळासाठी आपल्या कुटुंबात आणून कुटुंबातील सदस्यासारखा त्याचा सांभाळ करणे याला फॉस्टर केअर म्हणतात आणि जी आई त्या बाळाचा सांभाळ करते तिला फॉस्टर मदर म्हणतात.

उदाहरणार्थ देवकी ही कृष्णाची जन्मदाति पण काही कारणाने नाईलाजाने वासुदेवाच्या मदतीने तिला आपले बाळ संगोपनासाठी यशोधेकडे पाठवावे लागले. यशोधा ही कृष्णाची फॉस्टर मदर. नंदराजाच्या कुटुंबाच्या फॉस्टर केअरमध्ये कृष्ण लहानाचा मोठा झाला. हीच संकल्पना काही संस्थांनी फॉस्टर मदरच्या सहकार्याने सुरु केली.

वासुदेवाची बाळ पोहोचवण्याची भूमिका मुंबईतील दोन संस्था करतात. मोठा फरक एवढाच आहे की, यशोधेने कृष्ण लहानाचा मोठा होईपर्यंत सांभाळला. आजच्या फॉस्टर मदरला चार ते सहा महिन्यांसाठी जोपर्यंत त्या बाळाला दत्तक पालक मिळत नाहीत तोपर्यंतच त्याचे संगोपन करावे लागते. या संगोपनाच्या काळात 'कारा' नावाच्या ऑनलाईन वेबसाईटवर शासन आणि ती संस्था रजिस्टर केलेल्या इच्छुक दत्तक पालकांना बाळाचा फोटोसह सविस्तर माहिती सांगतात. जेव्हा दत्तक घेण्याची कायदेशीर प्रक्रिया पूर्ण होते तेव्हा फॉस्टर मदर ते बाळ त्यांचाकडे सुपूर्त करते.

अनाथ आश्रमात चांगली सोय असुनही ही संकल्पना रुजू होण्याचा उद्देश हाच आहे की बाळांकडे वैयक्तीक लक्ष पुरवले जावे, त्यांना माया प्रेम मिळावे, त्यांना सुरक्षित वातावरणात वाढवले जावे. त्या लहान वयातही या सर्व गोष्टींचा त्यांचा मनावर नक्कीच चांगला परिणाम होईल.

'फैमिली सर्व्हिस सेंटर, कुलाबा' या संस्थेचे या कार्यात महत्वाचे योगदान आहे. इच्छुक फॉस्टर मदरला या संस्थेशी संपर्क साधावा लागतो. तिथे त्यांची रीतसर मुलाखत घेतली जाते. या संस्थेची महत्त्वाची अट आहे की या बाळाला फॉस्टर कुटुंबाला मुंबईबाहेर नेता येत नाही. काही अपरीहार्य कारणामुळे फॉस्टर मदरला मुंबईबाहेर जावे लागल्यास ते बाळ संस्थेच्या स्वाधीन करावे लागते. फॉस्टर मदरला कुठलेही अधिकार नसतात.

संस्था इच्छुक फॉस्टर मदरचा घरी जाऊन घरातील सर्व सदस्यांची या कामाच्या अनुषंगाने मुलाखत घेते. ही व काही कायदेशीर प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर फॉस्टर मदर बाळ घरी आणू शकते. दर गुरुवारी समाजसेविका बाळाचे संगोपन कसे चालले आहे हे बघायला घरी येते.

हा फॉस्टर मदरचा अनुभव अनेकदा घेतलेल्या गीतांजली रोहकले म्हणातात की, “माझं स्वतःवर आणि जगण्यावर एवढं प्रेम कधीच नव्हतं. गेल्या कही वर्षात या बाळांनी मझा कुटुंबीयांना बरंच काही दिलय. आमचा फॉस्टर केअरकडे बघण्याचा दृष्टिकोन अगदी बदललाय. आता आजी आजोबासुद्धा काय हरकत आहे फॉस्टर मदर व्हायला किती गोड बाळ असतात ती अस म्हणतात. घरातील मुलांनाही फॉस्टर भावंड आपली जबाबदारी वाटते. हिंदू घरात पुजेला ‘ओम्’ म्हणायला शिकलेलं बाळं कुणी ख्रिश्चन तर कुणी इतर धर्म स्विकारतात. या धर्माबद्दल आधी कधीही वाटली नव्हती इतकी आपुलकी आता मला वाटते...कारण जो माझ्या बाळांचा धर्म तो माझाच धर्म नाही का!! ज्या दिवशी आमचं फॉस्टर बाळं जगाचा प्रत्येक कानाकोपऱ्यात जाईल ना त्या दिवशी खरंच ‘हे विश्वची माझे घर’ ही उक्ती साध्य होईल.

Jidnyasa Rajesh Pantwalawalkar.

1st year m pharm

Pharmaceutics department

भुक लागली पोटाला

भुक लागली पोटाला

कसे सांगावे कुणाला

मायबाप गेले मजूरीला

जीव कासावीस झाला।।

खळगी पोटाची भरण्या

पाचवीला पुजली मेहनत

दिसभर राब राबूनही

मजूरी नाही पुरत।।

टीचभर पोटासाठी

करी सारा खटाटोप

भूक शमल्याशिवाय

नाही लागत शांत झोप।।

- महावीर जाधव

T.Y. B pharm

माझं कोल्हापूर

खळाळत्या जीवनाचा निर्झर कोल्हापूर मनातल्या
माणूसकीचा पाझर कोल्हापूर रंकाळ्याचा वारा
कोल्हापूर पन्हाळ्यावरच्या धारा कोल्हापूर
खासबाग कुस्ती कोल्हापूर
जेवल्यानंतरची सुस्ती कोल्हापूर
चपलेपासून फेट्यापर्यंत मातीचा सुगंध कोल्हापूर
मनाने शरिराने आत्माने बेधूंद कोल्हापूर
पांढऱ्या रश्यातल मटण कोल्हापूर
चटकदार भेळ कोल्हापूर
गल्ली गल्लीतील क्रिकेटचा खेळ कोल्हापूर
शाहीराचा बाज कोल्हापूर
गळ्यातला साज कोल्हापूर दादा कोंडके चे माप
कोल्हापूर
ढोलकीची थाप कोल्हापूर उसाचा मळा कोल्हापूर
सुरेश वाडकरांचा गळा कोल्हापूर
मातीमध्ये घोंगड पसरलेलं कोल्हापूर
नखशिखांत फार्सिकल कोल्हापूर
देवल क्लब क्लासिकल कोल्हापूर
ताराबाई पार्कातील चुणचुणीत कोल्हापूर
शिवाजी पेठेतील झणझणीत कोल्हापूर
महालक्ष्मी मंदिराची शान कोल्हापूर
राजकारणाची आण कोल्हापूर
क्षणोक्षणी जिथे तिथे कोल्हापूर
जे जे भरपूर ते माझं कोल्हापूर

-ऐश्वर्या संजय माळी

- ऐश्वर्या संजय माळी

माझी आई

आई माझी महान

माझ्या यशाचीच फक्त तिला तहान

आई माझे सर्वस्व

बापाचे तिच्यावर वर्चस्व

तिची माझ्याकडून जी आशा

कधीच करणार नाही मी तिची निराशा

लेकरांसाठी घातला जन्म तिने वाया

सर्वावरच तिची अतूट माया

तिच्यामुळेच आहे या जीवनाला अर्थ

तिच्याविना सगळे जीवन आहे व्यर्थ

जन्मोजन्मी माझ्या हातून घडावी तिची सेवा

एवढेच वरदान मला, दे रे माझ्या देवा

आई माझी सुर्याचा पहिला किरण

जिने प्रकाशिले क्षणोक्षणी माझे अंधारमय जीवन

आई माझ्या डोळ्यांतील अश्रूंची धार

सुख असो वा दुःख, नाही साथ सोडणार

इवलासा काटा रुतता पायी

आठवते जी आई

चार ओळींमध्ये महती तिची

कोणीच सांगू शकत नाही

शेवटी एवढीच इच्छा या मनाची, पुढच्या जन्मी पण
आठवण राहो

मानवी उत्थानासाठी रसायनशास्त्र अपेक्षा आणि

परिणाम

आपल्या जीवनामध्ये रासायनशास्त्राला अनन्य साधारण महत्व आहे. आपल्या घरातील स्वयंपाक घर, निसर्गातील विविध चक्र, सौंदर्य प्रसाधने, अनुसंधान यामध्ये रसायन शास्त्राचा जास्त आहे.

आपल्या अन्नमध्ये समजा मीठ शिवाय अन्नपदार्थ असतील, तर संपूर्ण जेवण बेचव होईल. मीठ म्हणजे सोडियम क्लोराईड, हळद, तेल, एवढेच काय जो गॅस आपण वापरतो. LPG म्हणजे लिक्विफाईड पेट्रोलियम गॅस यामध्ये ब्युटेन आईसो ब्युटेन हे दोन्ही गॅस द्रवरूप स्वरूपात असतो. हि कार्बनी संयुगे आहेत.

अनेक रोगापासून संरक्षण करण्यासाठी औषधांचा औषधांचा उपयोग मोठ्या प्रमाणात केला जातो. या रासायनिक औषधांमुळे आपण जलद रोग मुक्त होतो. हे रसायन शास्त्राचे वरदान आहे. आज जरी आयुर्वेदिक औषधांमुळे साइड इफेक्ट होत नाही, हे जरी खरे असेल तरी त्याचा परिणाम खूप उशिरा होतो. म्हणजे बरे होण्यासाठी खूप वेळ लागतो. म्हणजेच रासायनिक पदार्थापासून रोगापासून मुक्ती जलद होत असली तरी त्याचा काही वेळा दुष्परिणाम सुद्धा होऊ शकतो. म्हणजे रासायनिक पदार्थाचा अतिरेक टाळायला पाहिजे हेही सत्य आहे.

शेती हरितक्रांती यामध्ये रासायनिक खतांचा मोठा सहभाग आहे. त्यामुळे उत्पादन वाढत आहे. युरिया, अमोनियम सल्फेट, सुपर फॉस्फेट या खतांच्या वापरामुळे देश सुजलाम सुफलाम होत आहे. हे जरी खरे असले तरी या खतांचा अतिरिक्त वापरामुळे जमीन नापीक होत आहे. खारफुटी होत आहे. या गोष्टी टाळल्या पाहिजेत त्यासाठी रसायनशास्त्र कडून अशी अपेक्षा आहे की, ज्यामुळे शेतीचा विकास होईल परंतु नुकसान होणार नाही. अशा खतांची निर्मिती केली पाहिजे.

अणुऊर्जेमुळे देशाची मोठ्या प्रमाणात प्रगती होत आहे. केंद्रीय विखंडन यामुळे मोठ्या प्रमाणात ऊर्जा निर्माण होते. अनुभूती मध्ये नियंत्रित रीत

श्रृंखला अभिक्रिया चा उपयोग केला जातो. केंद्रीय विखंडन यामुळे तयार होणारी पाण्याची वाफ तयार करण्यासाठी वापरतात त्याद्वारे जनित्रे फिरवली जाऊन विद्युत उर्जा निर्माण केली जाते. मुंबईमध्ये तुर्भे येथे भाभा अनु संशोधन केंद्रामध्ये अप्सरा, सायरस, झार्लिन आणि पौर्णिमा या अणुभट्ट्या आहेत. विद्युत ऊर्जा निर्मितीसाठी पहिले अनु ऊर्जा केंद्र महाराष्ट्र तारापूर येथे आहे. यामधून महाराष्ट्र व गुजरात या राज्यांना वीजपुरवठा केला जातो.

अनु संशोधनाचा फायदा होत आहे परंतु अनुभव तयार करून विध्वंस करणे चुकीचे आहे. युद्ध किंवा जाणीवपूर्वक दुसऱ्या देशाचे नुकसान करण्यासाठी अनु संशोधनाचा उपयोग करणे हे मात्र चुकीचे आहे. हे टाळले पाहिजे. किरणोत्सारी समस्थानिक यांचे उपयोग वैद्यकीय क्षेत्रामध्ये कर्करोगावर उपचार करण्यासाठी कोबाल्ट-60 या समस्थानिकांच्या उपयोग होतो. कृषी क्षेत्र औद्योगिक क्षेत्र एवढेच काय अन्न व भाजीपाला टिकवण्यासाठी किरणोत्सारी समस्थानिके यांचा प्रारणांचा मारा करून अन्न टिकवली जाते. सांस्कृतिक इतिहासाचा काळ किंवा भूशास्त्रीय नमुने यांचे वयमान काढण्यासाठी कार्बनी वयमान तंत्राचा वापर केला जातो .

थोडक्यात काय, तर रसायनशास्त्र हे आपल्याला मिळालेले वरदान आहे. परंतु या शास्त्रापासून कोणत्याही क्षेत्राला नुकसान कमी परंतु फायदा जास्त होईल. अशी प्रगती व्हावी ही अपेक्षा आहे.

मैत्री

ती आली आयुष्यात आणि सार आयुष्यच बदलून गेली,

ती आली आयुष्यात आणि बरेच काही शिकवून गेली

ती आली आयुष्यात आणि राक्तापाली कडच्या नात्यात अडकवून गेली,

ती आली आयुष्यात आणि मनामनामध्ये धागे गुंफून गेली,

विचार करण्यासारखी गोष्ट आहे ' कोण होती ती ?

दुसरी तिसरी कोण नसून मैत्रीच होती ती

कोणाच्या मैत्रीने चेहऱ्यावर हसू आले तर ,

कोणाच्या मैत्रीने अश्रू आले

कोणाची मैत्री आनंद देऊन गेली तर

कोणाची हळव करून गेली

कोणाच्या मैत्रीने जगण्याचा मंत्र दिला तर,

कोणाच्या मैत्रीने जगण्याला अर्थ दिला

कोणाच्या मैत्रीने प्रकाशाचा मार्ग दाखवला तर ,

कोणाच्या मैत्रीने अंधारात ढकलून दिले .

कोणाच्या मैत्रीतून प्रेम झाले तर

कोणाच्या प्रेमातून मैत्री .

दुसरी तिसरी कोण नसून मैत्रीच होती ती

ती फुलपाखरांच्या पंकःन्वरील रंगांप्रमाणे असते ,

दोघांच्या सहवासाशिवाय त्यांना अस्तित्वच नसते.

ती सूर्य आणि पृथिवीच्या नात्यासारखी असते

दिवसभर कितीही ताल्पाळले तरी रात्रीची शीतलता देते

ती पहिल्या पावसानंतरच्या मातीच्या सुगंधा सारखी असते

साथ थोडीशी का असेना पण मन भरून टाकणारी असते

ती दोन नदींच्या संगमा सारखी असते

जिथे एकमेकांमधील गुण-दोष विसरून नवीन नात्यांची सुरवात असते

दुसरी तिसरी कोण नसून मैत्रीच असते ती

शर्यत ही जीवनाची

स्वप्नांना नसते लांबी रुंदी,

स्वप्नांना असते उंची.

पूर्तीसाठी हवी स्फूर्ती ,

आणि जिद्द हवी ती मनाची.

उपयोगाचा नाही तो,
नुसताच पोकळ ध्यास .
यश मिळवायचे असेल तर ,
हवा मग अभ्यास.
प्रामाणिकपणे आपण,
करत राहायचे प्रयत्न.
यश मिळेल नाही मिळेल,
नाही करायचे खंत.
प्रयत्नांत नको धरसोड,
हवे नेहमी सातत्य.
भान नाही ढळावे,
नाही सोडाव तारमत्य.
जीवनाच्या या शर्यतीला,
नसतो कधी अंत.
उघड्या डोळ्यांनी पहावं,
अन मन ठेवाव शांत.

-आदिनाथ मच्छिंद तांदळे
T.Y.B.Pharm

शेती

पाणी ना पाऊस
आमची पिकतही नाही शेती
समजत नाही साहेब
दुष्काळही तुमचाकडेच उधळलाय
येतात कुठून पोती

दुष्काळ गरीबी जणू
पाट्यालाच पुजलय,
तुमचा अश्वासनांचा गाजरांनी
माझं रान सारं भाजलय

दिवस रात्र काबाडकष्ट करुन
सांच्याला ताटात नसते भाकरी,
काल पेपरात वाचलं होतं

संप करुन पगारवाढ होते म्हणे
असेल जर सरकारी नोकरी

गावातील गरिबीची पायामुळे
खोलवर तशीच रुतलेली दिसतात,
तुमचा भरमसाठ पारदर्शक योजना
फक्त कागदोपत्रीच निजलेल्या असतात

पिचुन गेलाय आता शेतकरी
पुरा कर्जात
गरीब गरीबच रहातो
कारण त्याच नाव कधी येत नाही
कर्जमाफिचा अर्जात

काहीही झाल तरी
माझं मला पोट जड नाही
फक्त एकदा भरुन आलं पाहिजे आभाळ
लाडू पेढा नसला तरी यंदाच्या दिवाळीला
मिरची भाकर खाऊन आनंदानं निजल माझं बाळ

आणि हो
मी ही धीट झलोय
आणि बयकोलाही शब्द दिलाय
कळजी नको करु
जरी कितीही आला दुष्काळ
तरी पुसणार नाही तुझं
भरल्या कुंकवाच कपाळ.

सचिन गोरड.

1st year m pharm

Pharmaceutics Department

साज असा की पाखरू उडते आकाशात

आनंद त्याचा मावेना गगनात
नवी देय नवी स्वप्ने घेऊनी उरी
फिरते ते स्पर्धेच्या रणांगणी

स्वप्ने पुर्ण करण्याची ध्येय
देती ओढ उडण्याची
संकटावर करून मात
करते हिम्मत जिंकण्याची
ध्येय त्याचे मोठे होते पूर्ण
नवी आशा नव्या वाटा दिसती सर्व
जिंकूनी संपूर्ण स्वर्ग घे गुरुड झेप यशाची
पण कधीही नसेल ती गर्वाची

साथ

सहवास तुजा कायम हवा हवा सा
कधीही उदास नसेल असा
कायम आनंदी रहते तुझ्या सोबत
मैत्रीची ही ओढ आणते गंमत
आनंदाचे हे सहवासाचे क्षण मनात राहतील कायम
म्हणता येईल असं की “ जो भुला ना सके हर गम “
साथ दे अशी संकटात रहा सोबत
मरतानाही नाही विसरणार नाही ही सोबत

-मोनिका साबळे

आई संपावर गेली तर ?

मज खेळणी नको ती

नको जादू नवी

मज आई हवी, मज आई हवी

आई माझा गुरु ! आई कल्पतरू !

सौख्याचा सागरू ! आई माझी !

प्रीतीचे माहेर ! अमृताची धार !

मांगल्याचे सार ! आई माझी !

वृक्तांरुंची कोमलता, पोपटाचे मार्दव व
चंद्राची शीतलता घेऊन आलेली पत्नी, माता, कन्या
या त्रीरूपात वावरणारी, कुलाचा उद्धार करणारी,

घरात आहे नको पाहणारी, गृहकृत्यादाक्ष गृहिणी,
खेळ आणि राजकारण या मध्ये प्रगतीपथावर
असलेली माझी वात्सल्यमुर्ती प्रेमस्वरूप आई जर
संपावर गेली तर ?

मज आई हवी, मज आई हवी !

अहो या काव्यपंक्ती का म्हणत म्हणत आहे
? कारण खरोखरच माझी आई संपावर गेली आहे
ओ.

ज्या प्रमाणे परिसाच्या स्पर्शाने लोखंडाचे
सोने होते, त्या प्रमाणे आमच्या आईच्या स्पर्शाने
आमच्या घराचे सोंव झाले होते. आज सकाळच्या
वर्तमानपत्रात आले होते, यंत्रांचा संप, डॉक्टरांचा
संप, शिक्षकांचा संप, सगळे संपाच संप. आईने
निश्चय केला कि आज गम्मतच करूया. आज
आपणच संपावर जाऊया.

मी अंथरुणातच होतो, तोच माझ्या छोट्या
भावाचा आईला हार मारण्याचा आवाज आला.
म्हणून मी लगेच उठून आई ला शोधले, पण आई
कुठे दिसलीच नाही. मी बाबांना विचारले, “बाबा,
आई कुठे आहे ?” बाबा म्हणाले, “आई संपवर्ती
गेली. जा आत जाऊन चहा ठेव.” चहा ठेवण्यासाठी
मी आत गेलो आणि चहा बनवायला लागलो.
साखरेच्या आईवजी चुकून मीठ घातले. बाबा चिडले
आणि मला ओरडले.

बघतो तर काय ? घड्याळात बारा वाजले
होते, शाळेला जायला उशीर होईल म्हणुन मी
गाडबतील्च आवरले आणि शाळेत गेलो. तसा मला
थोडा उशीर झालाच. मी वर्गात उशिरा गेलो, आणि
सगळी मुले माझ्या वर हसली. मला बाईन विचारले,
“का रे ? आज तुझे कपडे का मळले ?”

“काय बी सांगू कसा मी सांगू ?”

माझीच मला वाटे लाज. आई संपवर्ती
गेलीये आज. बाईनी वर्गात आईची किंमत
सांगितली. आईचे महत्व सांगितले. आई
नसल्यामुळे माझा अभ्यास देखील पूर्ण झाला
नवता. बाईनी छड्या घायला सुरवात केली. तेव्हा मी
मनातल्या मनात बोललो, “आई तू कधीच संपवर्ती
जाऊ नकोस ग.”

पाच वाजले. मी जड अंतःकरणाने घरी आलो. तसेच मी भुकेने व्याकूळ झालो होतो. माझी आई जेवताना म्हणायची,

“या आईची वेडी माया.

घास भरवते तुला चिमुकल्या.”

मला राहवले नाही. आई जगू कसा तुझ्याशिवाय ? हाच विचार मनात येत राहिला. मी देवाकडे प्रार्थना केली कि माझी आई संपावरून लवकर परत येउदे. माझीच नाही तर कुणाचीच आई परत संपवर्ती जाऊ नये.तेव्हा मी मनातल्या मनात ठरवला, कि या पुढे आईला कधीच त्रास द्यायचा नाही. कारण आई म्हणजे आत्मा ईश्वराची.

आईसारखे दैवत सार्या जगात नाही. कवी यशवंत यांनी म्हटले आहे कि “स्वामी तिन्ही जगाचा, आई विना भिकारी”. सर्व वस्तू पैशाने विकत घेता येतात, पण आई ला कधीच विकत घेता येत नाही. माधव जुलिअन म्हणतात “प्रेमस्वरूप आई, वात्सल्यासिंधू आई.” फ. मु. शिंदे म्हणतात

“आई खरच काय असते ?

लेकराची मे असते, वासराची गाय असते.

दुधाची साय असते, लंगड्याचा पाय असते.”

श्यामची आई, दिनूचे बिल्मधील आई व बाल तुला लागला का म्हणणारे आईचे हृदय हे अथांग सागराप्रमाणे विशाल आहे. खरोखरच, आपला मुलगा असो अथवा मुलगी, आई नेहमी तिच्या बाळाच्या भल्या साठी प्रार्थना करते, त्यांच्या वर संस्कार करते. म्हणूनच म. फुले यांनी म्हटले आहे,

“जिच्या हाती पाळण्याची दोरी,

ती जगाते उद्धरी.”

जरी माझी आई संपवर्ती गेली असली, तरी सुद्धा तिचे लक्ष आमच्यावरतीच आहे हे मी ठाम पाने सांगू शकतो. कारण घर उडे आकाशी, लक्ष तिचे तिच्या पिलापाशी. रात्र झाली. मी आईची आठवण काढत झोपी गेलो. दुसरा सिवास उजाडला, आणि बघतो तर काय ? आई मला उठवत होती ! ती संपावरून परत आली होती. मी तिला नमस्कार

केला व घट्ट मिठी मारली. मी डोळ्यात पाणी आणून आईला म्हणालो, “आई, तू परत कधीच साम्पावर्ती जाऊ नकोस. मी या पुढे सगळा एकीन तुझा. आणि तुला त्रास होईल असे काहीच करणार नाही.” आई गोड हसली आणि आईने मला घट्ट मिठी मारली.

“प्रतिभा, इंदिरा, लक्ष्मी जशी,

माझी आई अशी,

माझी आई अशी !”

शुभम काटकर

फाईनल इअर बी
फार्मसी.

हिंदी विभाग



चमक उठी सन सत्तावन में, वह तलवार पुरानी थी,
बुंदेले हरबोलों के मुँह हमने सुनी कहानी थी,
खूब लड़ी मर्दानी वह तो झाँसी वाली रानी थी॥

गले लगाना हमने जिंदगी से सीखा है

हिंदी शायरी

गले लगाना हमने जिंदगी से सीखा है यह तजुर्बा हमने जमाने से सीखा है सीखा है हमने भी उसे रोशनी फैलाना खुशियां बांटना हमने खुद से सीखा है

मन भर गया है प्यास बुझा लो जरा आओ हमें मना लो जरा दिल दिल की बातें देर क्या जानी आओ इन्हें बता दो जरा मत होना खुद से परेशान तो आओ तुम्हें दूसरों का हाल दिखा दिखा दो जरा पल भर की खुशियां बड़ी होती है और तुम्हें जिंदगी भर का दुख समझ समझा दो जरा मन का दर्द मन में ना रख आओ बोज क्या होता है बता दो जरा

हौसले जिंदगी के देखते हैं चलिए कुछ रोज जी के देखते हैं नींद पिछले सदी के जख्म है ख्वाब अगली सदी के देखते हैं

Mrinalini Rajak Final Year

डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम

डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम (15 अक्टूबर 1931 -27 जुलाई 2015) जीने मिसाइल मैन और जनता के राष्ट्रपति के नाम से जाना जाता है। भारतीय गणतंत्र के 11 निर्वाचित राष्ट्रपति थे। भारत के पूर्व राष्ट्रपति जाने माने वैज्ञानिक और अभियंता के रूप में विख्यात है। उन्होंने 1974 में भारत द्वारा पहले मूल परमाणु परीक्षण के बाद दूसरी बार 1998 में भारत के पोखरण द्वितीय परमाणु परीक्षण में एक निर्णायक संगठनात्मक तकनीकी और राजनीतिक भूमिका निभाई। कलाम सत्तारूढ़ भारतीय जनता पार्टी और विपक्षी भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस दोनों के समर्थन के साथ 20 में भारत के राष्ट्रपति चुने गए। 5 वर्ष की अवधि की सेवा के बाद वह शिक्षा लेखन और सार्वजनिक सेवा में अपने नागरिक जीवन में लौट आए। उन्होंने भारत रत्न भारत के सर्वोच्च नागरिक सम्मान सहित कई प्रतिष्ठित पुरस्कार प्राप्त किए। 15 अक्टूबर 1931 को धनुष्कोड़ी गांव रामेश्वर तमिलनाडु में एक मध्यम वर्ग मुस्लिम परिवार में

इनका जन्म हुआ। इनके पिता जैनुलाब्दीन तो ज्यादा पढ़े लिखे नहीं थे नाहीं पैसे वाले थे उनके पिता मधु को किराए पर दिया करते थे। अब्दुल कलाम के जीवन पर उनके पिता का बहुत प्रभाव रहा। वे भले ही पढ़े-लिखे नहीं थे लेकिन उनकी लगन और उनके दिए संस्कार अब्दुल कलाम के बहुत काम आए। पांचवी कक्षा में पढ़ते समय उनके अध्यापक उन्हें पक्षी के उड़ने की जानकारी दे रहे थे। लेकिन जब छात्रों को समझ नहीं आया तो अध्यापक उनको समुद्र तट ले गए जहां उड़ते हुए पक्षियों को देखकर अच्छे से समझाया इन पक्षियों को देखकर कलाम जी ने तय कर लिया कि उनको भविष्य में विमान में ही जाना है। कलाम जी ने मद्रास इंस्टिट्यूट ऑफ़ टेक्नोलॉजी से अंतरिक्ष विज्ञान में नाक की उपाधि प्राप्त की थी। ना तक होने के बाद उन्होंने क्राफ्ट परियोजना पर काम करने के लिए भारतीय रक्षा अनुसंधान एवं विकास संस्थान में प्रवेश किया 1962 में वे भारतीय अंतरिक्ष अनुसंधान संगठन में आए जहां उन्होंने सफलतापूर्वक कई उपग्रह प्रक्षेपण परियोजनाओं में अपनी भूमिका निभाई परियोजना निदेशक के रूप में भारत के पहले स्वदेशी उपग्रह प्रक्षेपण यान slv-3 किया गया था। अब्दुल कलाम पर एक व्याख्यान दे रहे थे तब उन्हें दिल का दौरा हुआ और वे बेहोश होकर गिर पड़े। लगभग 6:30 बजे गंभीर हालत में उन्हें स्थानीय अस्पताल में आईसीयू में ले आया गया। 2 घंटे के बाद उनकी मृत्यु की पुष्टि कर दी गई।

Dhanashri kadam

F.Y

बस एक बार..!

चाहते हैं कुछ दिनों से इक बात कहना तुम्हें,
पर जुबान अब लब्जों से डरने लगी है..
चाहते हैं कुछ दिनों से मिलना तुम्हें,
पर पांव जमीन से डरने लगे हैं..
ख्वाइश बस सपनों में पाने की थी तुम्हें..
पर आज तो सपने भी नींदों से डरने लगे हैं..
लिखना तो बहुत चाहती हूं तुम्हें हर पत्रे पर,
लेकिन पता है..?
भरी कलम भी अब कागज से डरने लगी है..
चाहते तो है आपकी आंखों में डूब कर बात करना
तुमसे,
पर मेरी आंखें आपकी नजरिए से डरने लगी है..

हाथ थाम कर हाथ में तुम्हारे नसीब लिखना चाहते हैं,
पर नसीब की डोर अब हाथों की लकीर से डरने
लगती है ..

चाहते तो है खुदा से हर मन्त्रत में मांगना तुम्हें,
पर अब तो दुआओं की परछाई भी खुदा से डरने लगी
है!

यह डर अब तुम अपने प्यार से बस एक बार पिघला
देना

क्यों.....?

क्योंकि मेरी हर सांस,
तुम्हारी धड़कनों की आवाज पर चलने लगी है!
तुम्हारी धड़कनों की आवाज पर चलने लगी है!

-किमया जोशी
S.Y.B.Pharm

बेटी

जब-जब जन्म लेती है बेटी,

खुशियां साथ लाती है बेटी।

ईश्वर की सौगत है बेटी,

सुबह की पहली किरण है बेटी।

तारों की शितल छाया है बेटी,

आंगन की चिड़ीया है बेटी।

त्याग और समर्पण सिखाती है बेटी

नये नये रिश्ते बनाती है बेटी।

जिस घर जाए, उजाला लाती है बेटी,

बार - बार याद आती है बेटी।

- आदिनाथ म. तांदळे

शायरी

जिस दिन से चला हूं मेरी मंजिल पर नजर है
आंखों ने कभी मील का पत्थर नहीं देखा
यह फूल मुझे कोई विरासत में मिले हैं

तुमने मेरा काटो बड़ा विस्तार नहीं देखा
कोई मस्जिद गुरुद्वारे न शिवाले होंगे सिर्फ तू होगा
तेरे चाहने वाले होंगे अब चेहरों का छुपा लेना हुनर था
जिनका सोचिए कितने वह आईने निराले होंगे तुमको
तो मिलकर पत्थर पर भरोसा है मगर मेरी मंजिल तो
मेरे पांव के छाले होंगे आज हर जख्म में बेकल है
गुलाबों की महक सूंघने वालों ने उछाले होंगे

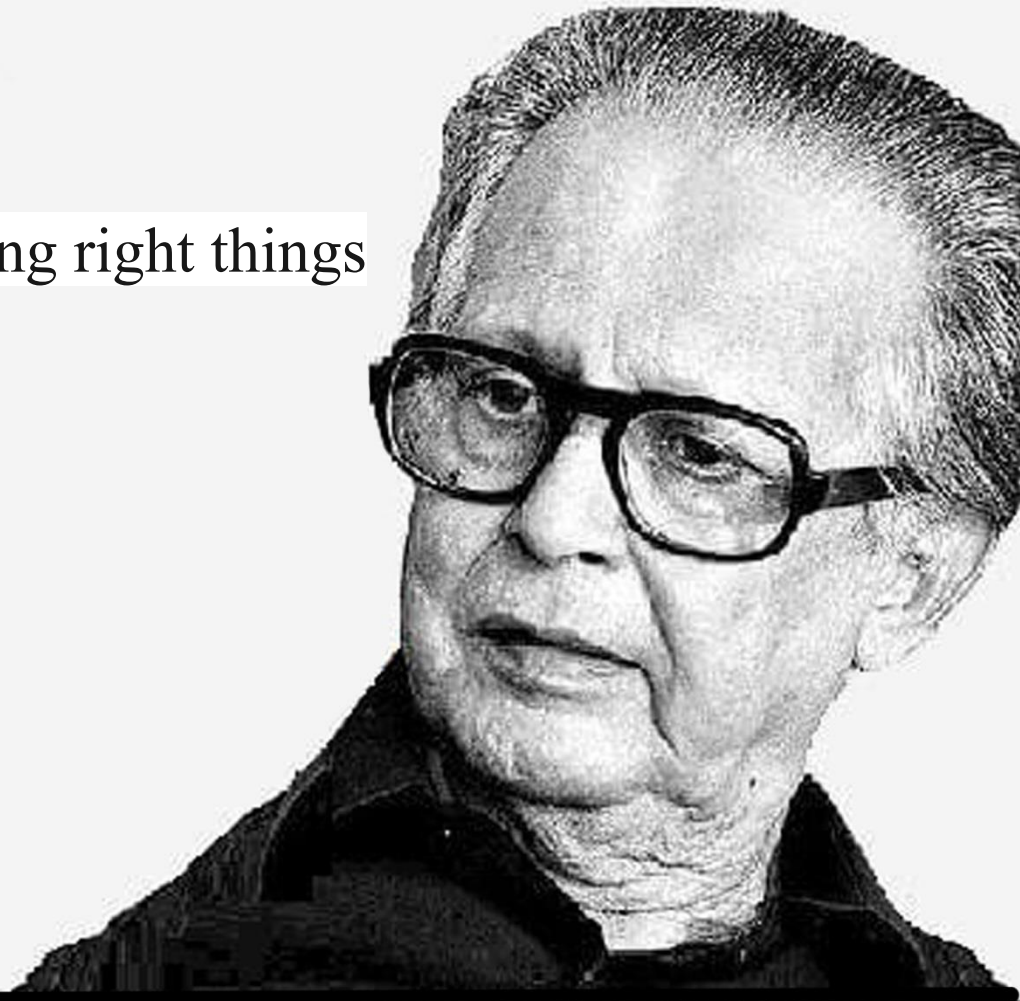
निगाहों में सपना सजा कर तो देखो इरादों को मकसद
बना कर तो देखो किनारों पर रहकर किसे क्या मिला
है जरा बीच सागर में जाकर तो देखो सितारों से आगे
है मंजिल तुम्हारी जरा हौसले को जगा कर तो देखो दो
रुक की है तस्वीर उमा कर आकर तो देखो खुद की
कहानी खुद को सुना कर तो देखो नदिया वह है खून
की इतिहास रच दिया आंखों की एक बूंद गिरा कर तो
देखो पाले हुए यह सारे भरम टूट जाएंगे खुद आई नो
से आंख लड़ा कर तो देखो धरती यह चूम लेगी
आसमान एक दिन इस सपने को आंखों में बसा कर
तो देखो

मृणालिनी एम रजक
फाइनल ईयर बी फॉर्म

English Section

“life is about making right things
and going on..”

— R.K. Narayan,



Demotivated are everywhere but ,

Demotivated are everywhere but ,
the most dangerous one are those
who lie within you
Art is a wonderful thing. Just imagine
how the world would have been if
god wasn't artistic enough
Instead of having one single person as
a role model , why not pick one
ideal quality from each person to
and try to induce it in you to be
a better person?
I live in generation where being
myself is more difficult than being
popular

Simran Keswani

FRIENDSHIP

One measure of friendship consists
Not in a number of things friends
Can discuss, but in the number of
Things they need no longer mention.
Friendship is the HARDEST thing in the
World to explain. Its not something you
learn in daily life . But if you haven't
learned
the meaning of Friendship you really
Haven't learned ANYTHING.
If you succeed in cheating someone,
Don't think that the person is a fool
Realize that the person trusted
You much more than you deserve....!
That's the Friends....!

I used to offer anyone friendship

I used to offer anyone friendship

I no longer do so
I'm friendly to all, Friends with few.

I learned the value of time
Time once spent cannot be regained .

I value my time and value myself
Friendship

Is reserved for those who steward

My time and heart well as I do .

Their quality always trumps quantity.

Trust is not the same as faith .

A friend is someone you put trust .

Putting faith in anyone is a mistake.

Good Friends are like stars

You Don't always see them

But they are always there.

Mother

Whose is the heart that bursts with pride,
each time she sees your face.

Whose are the eyes that dart about, to
check your world is safe.

Whose are the arms that wrap you up and
hold

You tight and close.

Whose is the smile that lightens the room,

When you are smiling too.

Whose shoulder is the place to be ,
when only a cuddle will do.

Whose are the tears that cry for you,
as you grow old and free.

Whose hands hold and guide you,
In a way unlike another.
All these are part and parcel of the joys
of being a mother.
-Ganesh Rakhonde
T.Y.B.Pharm

Do not fight,
Save your breath,
Nor you fright , and ;
Not one fret.
For everything
Everything,
Will only lift you higher!

.....that will only lift you higher

Fear not the failure,
Not one step,
Not one word,
Nor the play.

For everything
Everything,
Will only lift you higher!

Crowd might bring in your flair,
But, stay gentle hearted.
Slay it, smile more,
Sort it as rights.
For Everything
Everything,
Will only lift you higher!
Bones might blare,
But, stand still there.
Face it, feel it,
Brace the darkness, mere.
For everything
Everything,
Will only lift you higher!

1st year M. Pharm
Q.A. Department

**WHETHER REALLY WE WERE
FRIENDS.....!**

I seek for a true friendship
Where there is no issue of trust...
When you did ignore me I thought you
Were shy....ending friendship
Didn't affect you.....

Now I doubted.....whether really we
were friends...!

Whether really we were friends....!

If you were bearing me....you would have
told me earlier....Even I was wrong or
right you pleaded for sorry first....

For really that from your soul...

Or you wanna get rid off...

Now I doubted.....whether really we were
friends.....!

Whether really we were friends....!

-Sanjivani Mulik.

F.Y.B.Pharm.

Who am I ?

Who am I ?

You may know me.

I'm your constant companion.

I'm your greatest helper.

I'm your heaviest burden.

I will push you onward or drag you down
to failure.

I'm at your command.

Half the tasks you do can be turned over
to me.

I'm able to do them quickly and

I'm able to do them the same everytime.

I'm easily managed,

All you have to do is to be firm, with me.

Show me exactly how you want it done.

After a few lessons, I'll do it automatically.

Make me a strong part of your life.

Be easy with me and I'll destroy you.

Be firm with me and I'll put the world at
your feet.

Who am I?

I am a habit.

- Rasika Gondkar

T.Y. B.Pharm

INDIAN PHARMACIST AND PRESCRIPTION

Indian pharmacist cannot prescribe because no pharmacy practices guidelines have mentioned about prescription by pharmacist. Syllabus of Indian pharma education is enough to provide knowledge of pharmacology of drugs of allopathic as well as alternative system medicines. But unethical practices by medical practitioners not allowing room to prescription by Indian pharmacist. Financial gain due to prescription drugs is very huge but it is badly affecting health of Indian population. Burden of more and more patients can be minimized if pharmacist will start prescribing and quality time can be given by doctors without affecting their financial gains. It is necessary that Indian government should modify laws and adopt regulations related to pharmacist prescription for better and healthy India.

**Balaj
i
Nar
wade
.**

1st year M.Pharm

Pharmaceutics department

INDIAN PHARMACIST IN COMPARISON TO GLOBAL PHARMACIST

The pharmacist is considered as responsible person in society. Since 2013 PCI has provided a notification to celebrate 25th September as a Pharmacist Day in India. As it is perfect time to think about the condition of Indian pharmacists regards to the global pharmacists. As we can see Indian pharmacist and foreign pharmacist have a huge difference in their role played in society. In USA, the popular GALLUP POLE has nominated pharmacy as second trustful and liable field of job after nursing. In India comparatively with doctors, engineers, bankers, advocates, insurance agents and all other fields that come in contact with society considers the pharmacist as an inferior. The main reason behind this is activeness, accuracy, knowledge and updating attitude of American pharmacist.

In India, one lakh fifty thousand pharmacists are present and they are performing their duty well. However, after completing degree diploma or PG course they are claimed as an background person after doctor. The reason behind this is we cannot able to produce global pharmacist. Actually, what is global pharmacist? The global pharmacist can produce research and market the product, drug control along with knowledge of drug and their actions.

I am not saying that whether this kind of pharmacist does not exist in India. But in India after completing registration we are just producing professional pharmacist not a global pharmacist. Research, production and distribution of drug is the only work of pharmacist which people knows. Instead of that pharmacist should review about prescription, dose, therapy, drug-drug interaction, drug-food interaction and all such tasks related to that which are done by global pharmacist

and that is why they are called as drug technician.

Balaji Narwade.

1st year m pharm

Pharmaceutics Department

MODI IS THE BEST PM NEWS

New Delhi a social media rumour in the form of a text message that Narendra Modi has been declared the best prime minister in the world by UNESCO had been had been too many internet users including billiards champion Pankaj Advani after gaining significant Momentum on the messaging app WhatsApp and micro blogging website Twitter on Thursday the hoax was finally called outlet Friday alert netizens.

the news received a sudden spike in attention after billiards and snooker star Pankaj Advani tweeted to his 2.4 lakh followers on Friday congratulations Narendra Modi Sir for being declared the best prime minister in the world by UNESCO proud Indian piano India he was soon called out and corrected himself I know I got my facts wrong but this apparently gets more attention than Vinay Vinay world title he posted but why now the joke had already written itself the message various of the message various variation of which had been doing the rounds read our PM Modi ji is not declared as the best PM of the world by UNESCO just few minutes ago kindly share this very proud to be an Indian congratulations to all of us our Prime Minister Narendra Modi is not declared as the best prime minister of the world by UNESCO just few minutes ago in few minutes did not relax until late the evening on a Friday when there were several users to

whom posted the same messages on Twitter the euphoria promoted sarcastic retouch UNESCO has declared as the best Nation to fall for fake WhatsApp forward messages wrote Priya Smith

Sachin Ramesh Tendulkar

Sachin Ramesh Tendulkar is known as the greatest One Day International and test cricket player in the world in India cricket is considered as a religion and Sachin Tendulkar is God

Sachin Tendulkar was born on April 24th 1973 at Mumbai in Maharashtra into a middle class family full name of Sachin Tendulkar is Sachin Ramesh Tendulkar. he is famously known as the master blaster of Indian cricket he has in men's fashion for cricket Since his childhood his father name is late Ramesh Tendulkar and his mother's name is Rajani Tendulkar.

He is the first batsman to score a double century in One Day International he is the only player to complete more than 30 thousand runs in International Cricket he has achieved the highest number of man of the match awards which is 56 and most man of the series awards which is 14 he becomes the first in first batsman in the history of the game to score 100 international centuries. he has been honoured with many prestigious awards including Bharat Ratna Padma vibhushan Padma Bhushan Padma Shri Arjuna Award and Rajiv Gandhi Khel Ratna Award India's highest Sporting honour. I love him not just for his records but because he is a good human being as well he has donated a lot in Charity and other Institutions he is very much honest and loyal to cricket country his family and his bank the Sachin is my role model.

Atish N. Kore
S.Y. B. Pharm

Ayurveda

The benefits of Ayurveda are many:

Ayurveda originated in India about five thousand years ago. Ayurveda is considered to have evolved from Atharva Veda, one of four vedas. The objective is to give the feeling of wellness, physically, mentally and spiritually. The basic concept and fundamental principles aims at establishing such a condition through correct and thorough knowledge of healthy living. A person can function normally only when his Doshas, Dhatus, Malas and Agni are in state of equilibrium. A balance in Trigunas helps to keep the mind clear of ill thoughts, fear and anger.

The Ayurvedic approach to illness is holistic and therefore after an Ayurvedic treatment a person will find an improvement in their physical, mental and physiological conditions. The ingredients used in Ayurvedic medicines are mostly derived from herbs, plants, flowers, fruits etc. making it a remedy close to nature. There are practically no side effects of Ayurvedic medicine. Ayurveda has been found to be an effective cure of many chronic diseases. An Ayurveda treatment can bring about wellness to the entire body and will be in effect for a longer time than Allopathic treatment. Ayurveda not only helps in treating diseases but also in preventing the occurrence of disease. Ayurveda gives guidelines on how to keep away disease by means of simple dietary and lifestyle changes. Ayurvedic medicines are good even for healthy people since they are restorative in nature and helps in nourishing the body and enhancing mental ability. Ayurvedic treatment and medicines are comparatively cheaper than other systems of medicines. Ayurveda recommends readily available herbs and species for minor ailments. Ayurvedic therapies can give

relief from stress and rejuvenating the body

S.Y. B. Pharmacy

Nidhi Patil.

1st year m pharm

Pharmaceutics Department

**The perennial
values of Indian culture :**

The culture of India refers collectively to the unique cultures of all religions and communities present in India. It differs in language, regions, religions, dances, music, food, etc. Indology ; the study of an Indian culture. Indology in the current sense of the term means a science established and developed by western scholars, somehow or others it does not appeal to Indian mind. It is relevant to keep alive the memory of distinguished person who was a great industrialist of global stature and who had dedicated his life to the welfare and prosperity of mankind.

Spiritual values of Indian culture ; the word spirit denotes the intelligence, non-physical part of a person, or the self or the soul. It is all about concerning the spirit. Early materialism of India, agnostic spirituality of India, including carvaka philosophy, the yoga study, vedantic spirituality, karma and rebirth.

The foundation of moral philosophy lies in the "Bhagwadgita" The value of the whole world as family. Actually the culture refers to the Indianness. Indians constitute the essential feature by which the identity of an Indian is established. The idea of plurality, the culture by Dharma. The eternal values of Indian culture are deep.

Manali Patil

When you are feeling like a failure

When you are feeling like a failure remember that Granites you have crossed the setbacks you have overcome and the battles you have won this journey through life is rough I know but still with courage you climb the strength you have built will take you places be proud of Warrior you have become

Mrinalini Rajak
Final Year B. pharmacy

Who is the God ?

Since the ancient times, every religion and every caste worships its own respective Gods. But do we know who is actually our God ? Is it Ganesha ? Is it Allha ? Is it Gautam Buddha or is it Jesus Christ ? I used to think every now and then, if I will ever get a chance to meet any one of them ! But as I aged, I realized, that God is one ! No, he ain't a person, nor a statue. He is the collection of our thoughts and our actions. Whenever we do something good, like helping someone, feeding stray dogs or even achieving our own goals, we feel a different kind of energy, the positive energy, which includes happiness, excitement and satisfaction. Similarly, whenever we do something wrong, intentionally or unintentionally, we feel guilty, sad, frustrated and angry. That's just the negative energy, which affects not only us, but also those surrounding us. So what is the correlation between this positive and negative energy with God ? Here is the answer! Whenever we listen or read a

mythological/ancient literature, we immediately notice who's the God and who's the devil, don't we ? We assume the kind, helpful person as the God and the rude, cruel person as the evil, based upon their actions. Similarly, our actions decided whom we really are. So is praying to God means praying the positive energy? Yes ! Every literature in every religion, teaches us to behave good and think good, that is to stay positive even in negative situations. None of the above-mentioned religion teaches hate, anger or cruelty. Ganesha, Allha, Buddha and Jesus are the assumed forms of this positive energy. It's the evil in our society who makes other religions look bad and promote their own, without knowing that each religion teaches the same ! In the end, our thoughts, our actions and our aura all together is our God ! So be helpful, be kind, be wise and be positive ! God will gift you with happiness, prosperity and satisfaction !

Apurv G. Gadgil

**Final Year B.
Pharm**



MEMORIES

SPORTS WEEK 2K18





SPORTS WEEK-2K18



SPORTS WEEK-2K18



SPORTS WEEK-2K18



SPANDAN 2K18





SPANDAN



SUNIL MALI



GENERAL CHAMPIONSHIP WINNERS : THIRD YER B. PHARM



STAFF MEMBERS



NON TEACHING STAFF



FIRST YEAR B. PHARM.



SECOND YEAR B. PHARM.



THIRD YEAR B. PHARM.



FINAL YEAR B. PHARM.



MASTER OF PHARMACY



DEPARTMENT OF CHEMISTRY

DEPARTMENT OF PHARMACEUTICS



DEPARTMENT OF PHARMACEUTICAL QUALITY ASSUARENCE

STUDENT COUNCIL



PROGRAMME COMMITTEE



ACHIEVEMENT



CAMPUS RECRUITMENT

GPAT CRACKERS





ART GALLERY

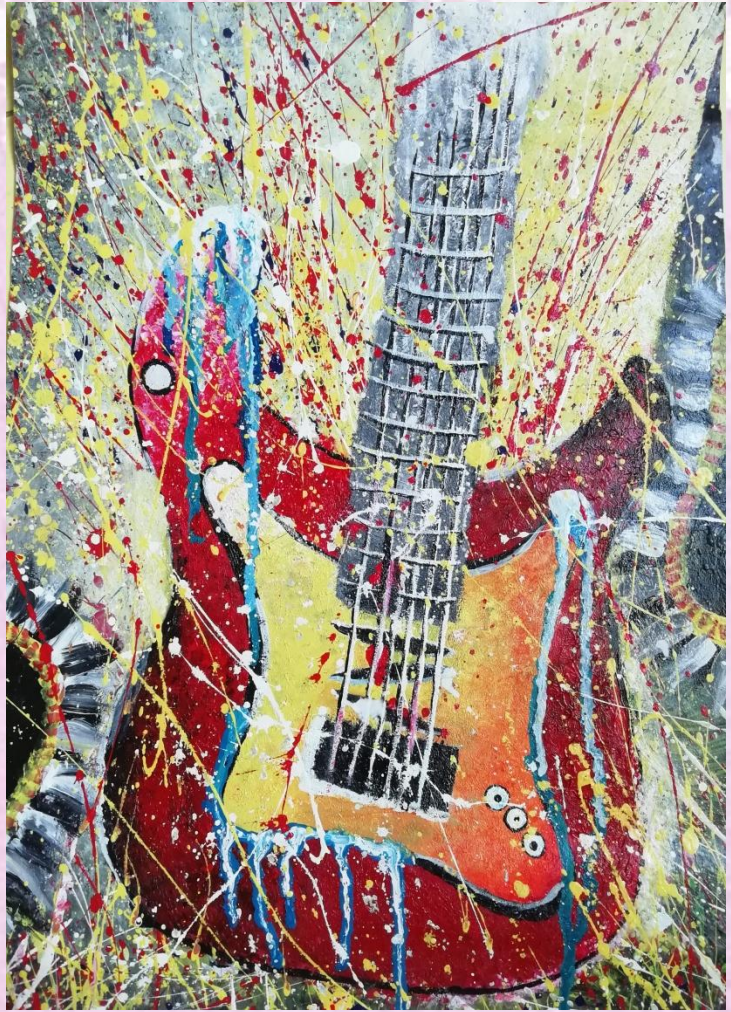




SANJIVANI MULIK
FIRST YEAR B. PHARM



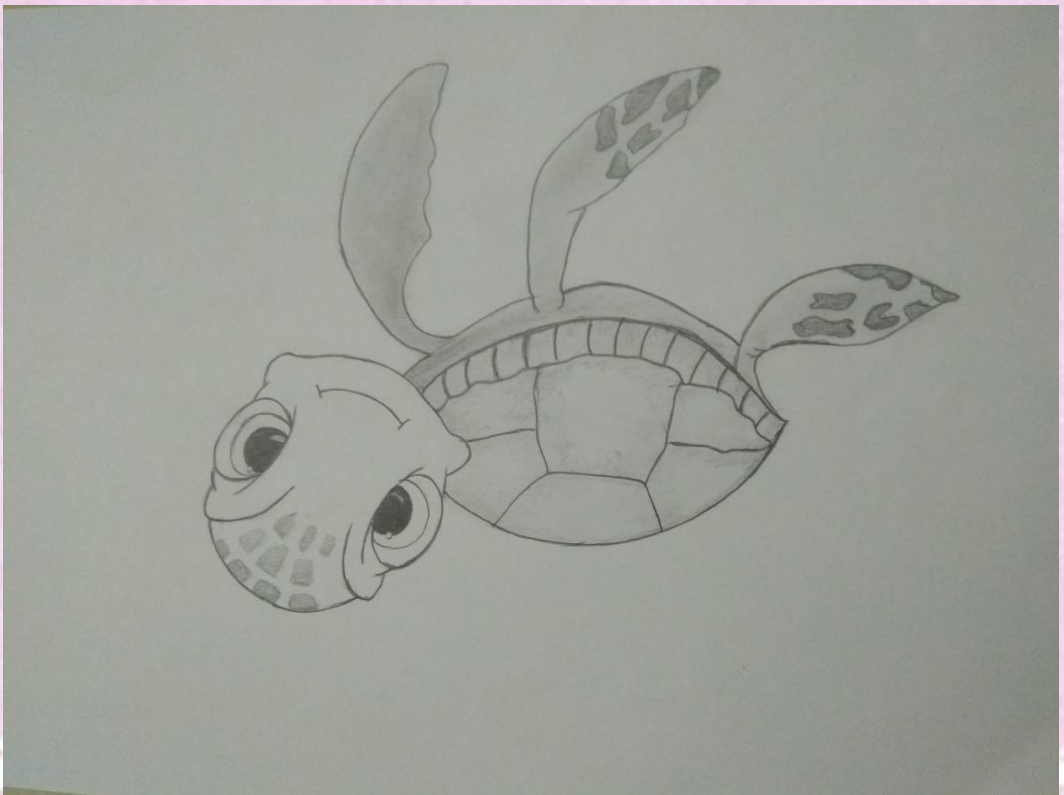
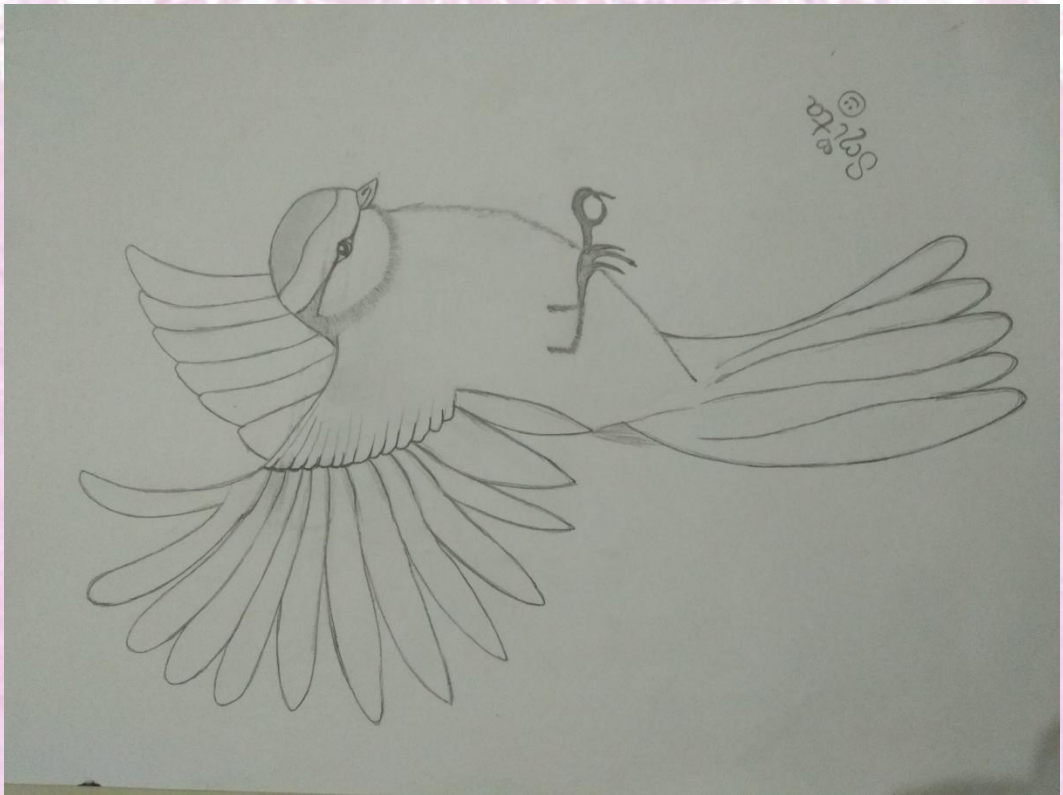
RUSHI BHUJBAL
THIRD YEAR B. PHARM





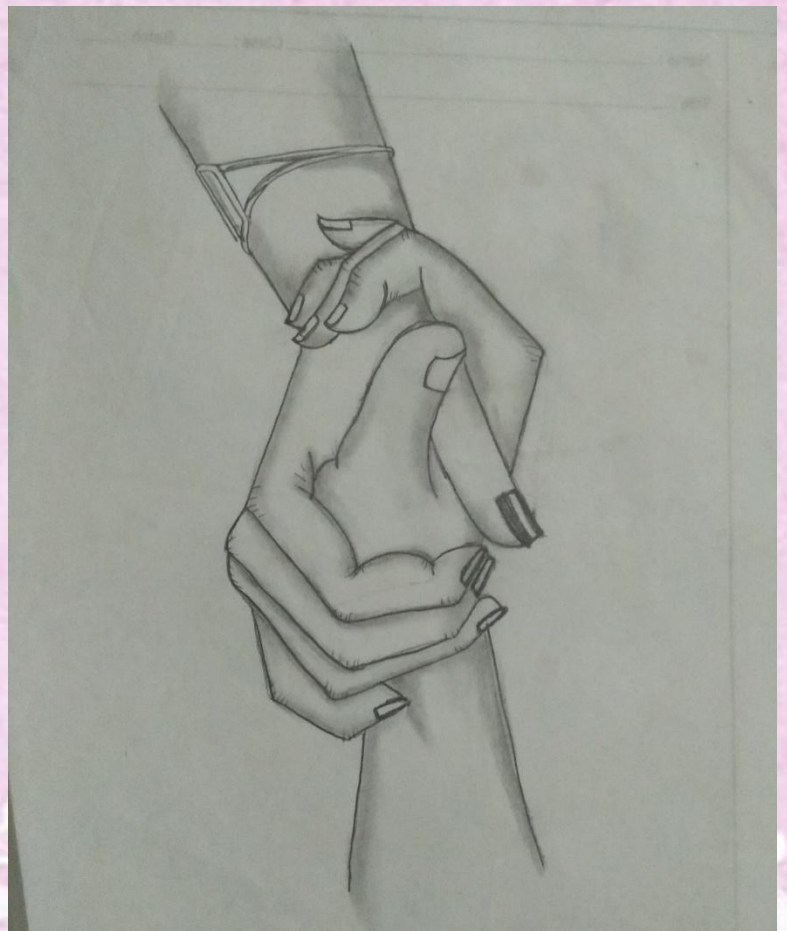
SMITA KAMALAKAR
THIRD YEAR B. PHARM







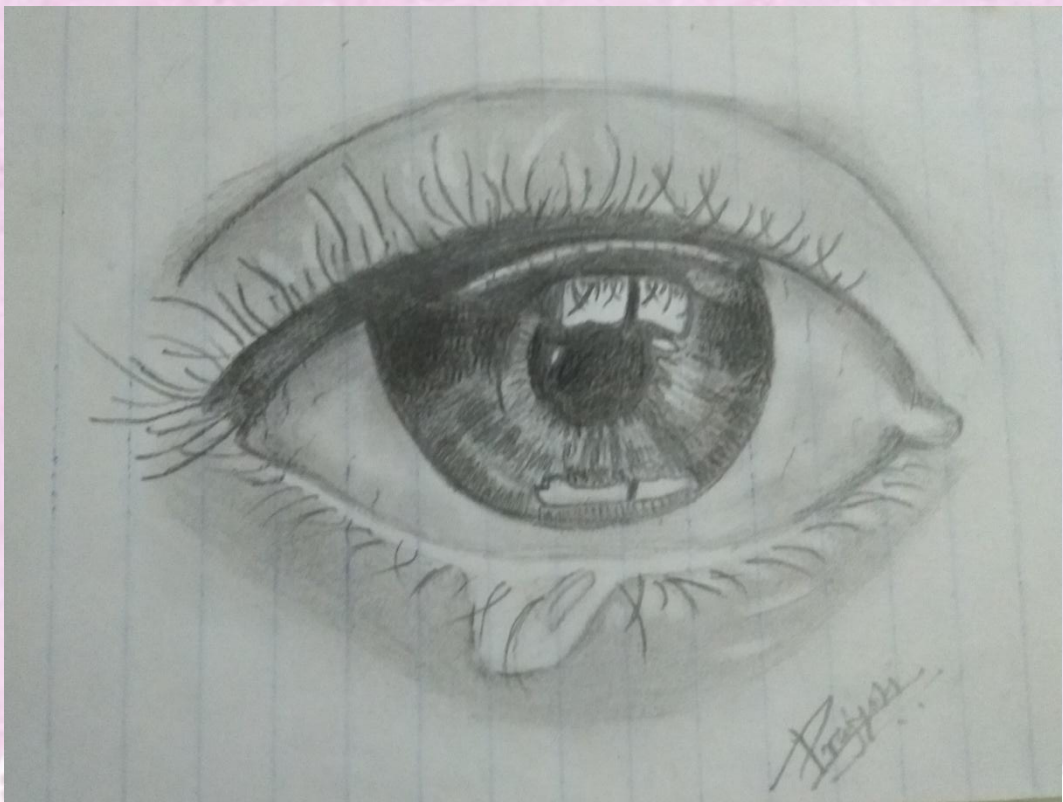
SIMRAN KESVANI
FIRST YEAR B. PHARM



AISHWARYA BABASO PATIL
FIRST YEAR B. PHARM



PRAJYOTI SHRBNNWAR
FIRST YEAR B. PHARM





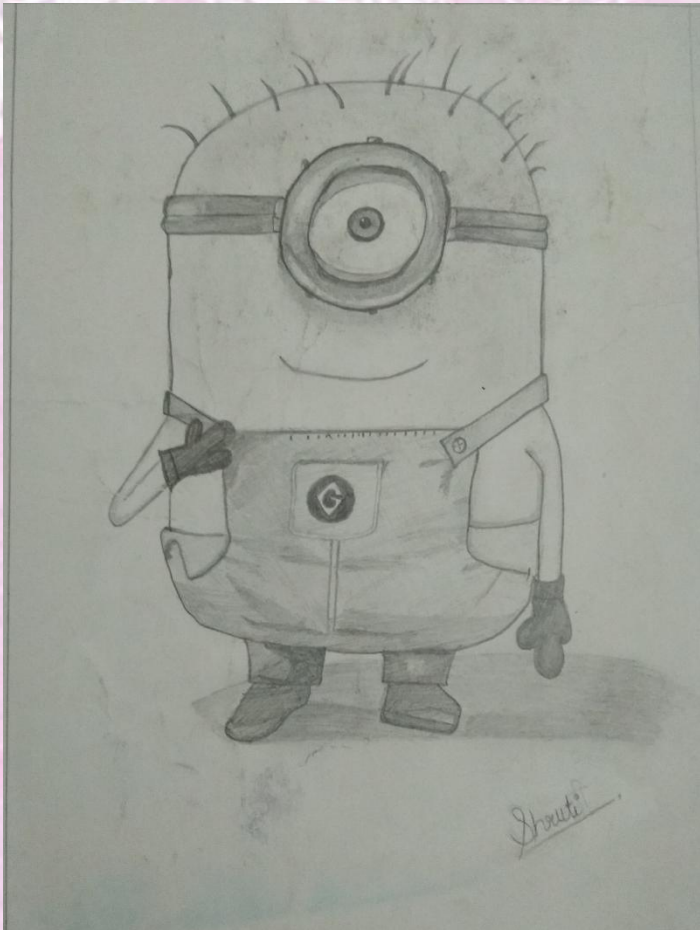
DHANASHREE KADAM
FIRST YEAR B. PHARM





SIMRAN KESVANI
FIRST YEAR B. PHARM






KUNAL RAJPUT
FINAL YEAR B. PHARM






AISHWARYA S. PATIL
FIRST YEAR B. PHARM



PHOTOGRAPHY SECTION





APURV GADGIL
FINAL YEAR B. PHARM

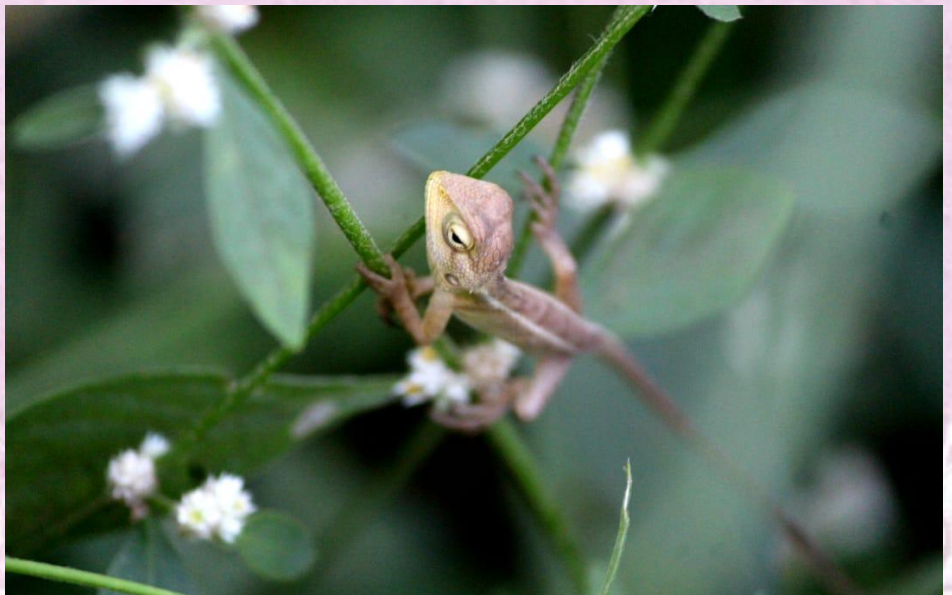
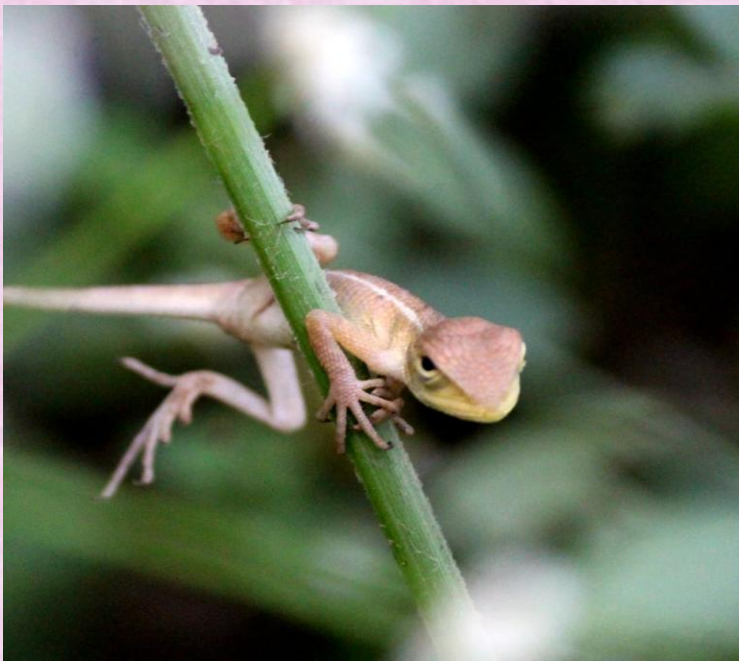






INDRAJEET DESAI
FIRST YEAR B. PHARM





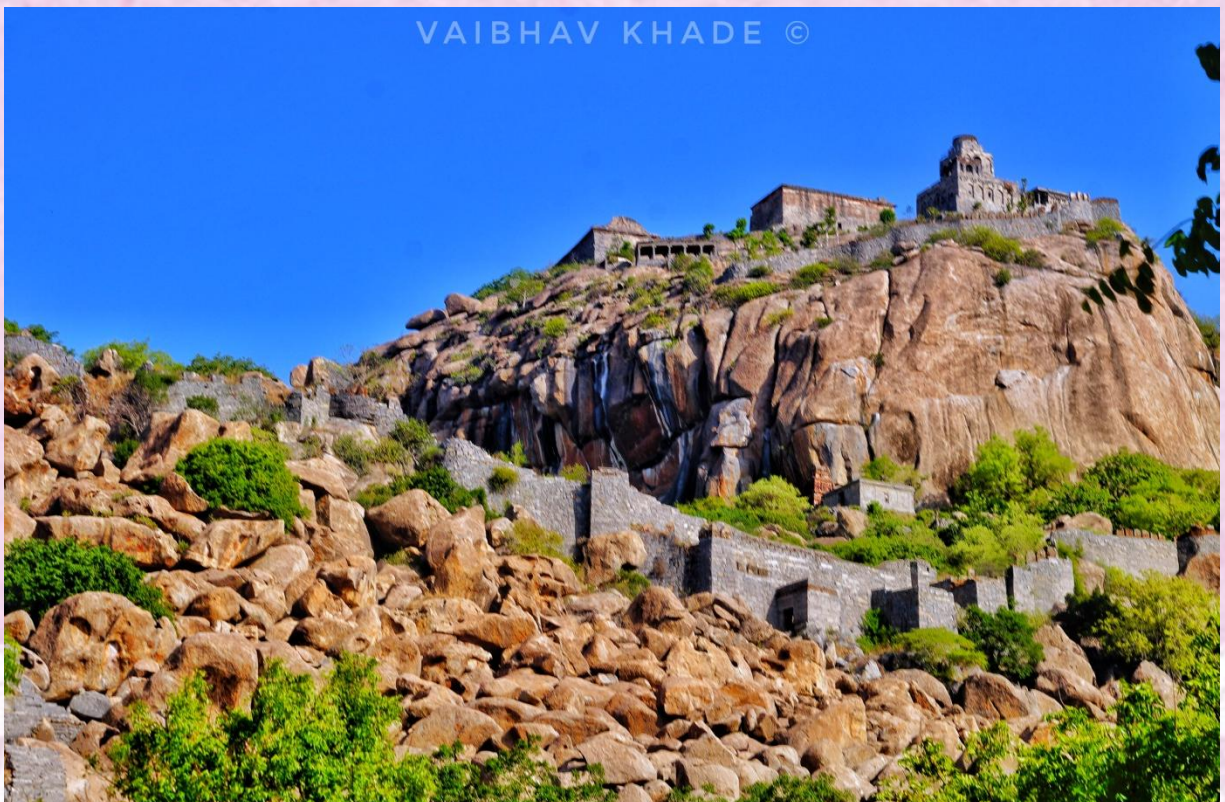


RUSHIKESH KUMBHAR
FIRST YEAR B. PHARM





VAIBHAV KHADE
M. PHARM SECOND YEAR





DEPARTMENTAL PROFILES

Department of Pharmaceutical chemistry

Research Projects Undertaken	17
Research Grants Received (Rs.)	45 Lacs
Books Published	06
Ph. D. completed & pursuing staff	08
PG Awarded	144
Patents Filed	07
Publications	240
Presentations	148
Cumulative Impact Factor	> 48
Cumulative H-index	25

Department of Pharmaceutics

Research Projects Undertaken	11
Research grants Received	32.67 Lacs
Books Published	13
Ph. D. completed & pursuing staff	07
PG Awarded	120
Patents Filed	16 (Filed), 01 (Granted)
Publications	228
Presentations	196
Cumulative Impact Factor	>45
Cumulative H-index	26
Prizes and Awards	14

Department of Pharmacology

Research Projects Undertaken	03
Research Grants Received (Rs.)	4.1 Lacs
Ph. D. completed & pursuing staff	02
PG Awarded	12
Publications	25
Presentations	30
Prizes and Awards	03

Department of Pharmacognosy

Research Projects Undertaken	06
Research Grants Received (Rs.)	1.2 Lacs
Books Published	01
Ph. D. completed & pursuing staff	02
PG Awarded	24
Patents Filed	02
Publications	63
Presentations	122
Cumulative Impact Factor	>20
Cumulative H-index	12
Prizes and Awards	15

BHARATI VIDYAPEETH AT GLANCE

COLLEGES & INSTITUTES

15 Campuses across 7 cities

179 Educational units

70 CBSE, SSC & Residential Schools.

55 Institutions of professional studies

DISCIPLINES

- Pharmacy
- Engineering
- Medicine
- Dentistry
- Ayurveda
- Homoeopathy
- Physical Education
- Fine arts
- Nursing
- Architecture
- Management Education
- Hotel Management and Catering Technology
- Law, Social Work
- Biotechnology
- Biotechnology
- Arts, Science and Commerce
- Environment Science
- Photography

AS INDIAN ARMY
SYMBOL OF COURAGE & SACRIFICE

SALUTE



